

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An & quando sit præceptum de dando Mutuo? parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Denique in quarto modo idem dico, quando ideo ejusmodi pactum absolute fiat, quia praevidetur pretium fore augendum; nam securus esset, si par sit periculum, quod crescat, vel decrescat; tunc enim non erit Usura, sed ludus fortis, & erit similis primo modo jam allato.

11. Ex dictis colligi potest, an iuste pacificaris, ut, te dante rem veterem, v. gr. frumentum, vel vinum vetus, obliges Mutuatarium, ut reddat novum, distinguendam enim est, ac dicendum, si haec obligatio afferat aliquod gravamen supra Mutuum acceptum, injustum fore pactum; si non afferat, fore justum. Quoniam igitur plurius valet vinum v. gr. vetus, quam novum, cum, contra, plurius valeat frumentum novum, quam vetus, ideo de Vino poteris (sed certe noles) dictum pactum celebrare, non vero de frumento. Pari igitur modo discurre de similibus.

12. Quod si libenter à Mutuatario reddetur novum frumentum pro veteri Mutuato, quia ipsi id sit facilius, & nullum ipsi detrimentum afferens, libenter enim novum aestate reddere juvat ex sua messe illud, quod habuit hyeme à Mutuante, non erit illicitum, si praecedat pactum de reddendo frumento novo, quia tunc nullum gravamen, ut supponimus, fit mutuatario. *a* Lege Molinam loquentem de re simili, id est, de reddente libere, & sine proprio detrimento pecuniam auream Mutuanti aream nec omittas nostrum *b* Decalogum.

a Molin. d. 312. n. 12.
b Lib. 8. Decal. Tr. 3. c. 8. §. 1. n. 11.

13. Denique nota, hanc negotiationem circa veterem, & novam rem posse in alia figura sine ullius usurae periculo celebrari, si nimirum vendas nunc vinum v. gr. iusto pretio currenti, & anticipato pretio item iusto emas vinum, quod novum erit tempore Vindemiae pretio tunc currenti, quod certe minus communiter erit, ut colliges ex dicendis infra, praesertim cap. 4. §. 4.

§. III.

An, & quando sit praecipuum de dando Mutuo?

1. **A** Jo Primò, aliquo tandem modo adefle praecipuum de dando Mutuo. Ratio praecipua est, quia est praecipuum de facienda elemosyna extremè indigenti; ergo, &

praecipuum de dando Mutuo. Antecedens est certum, saltem ex ea ratione universalis, quod proximus est amandus re, & veritate, id, quod non servat, qui ei in tanta necessitate non succurrit. Consequentia probatur, quia ideo danda est proximo elemosyna, quia obligamur ex caritate succurrere indigenti in extrema necessitate, ergo, si proximus nostro Mutuo indigebit ad suam necessitatem sublevandam, illud dare obligamur.

2. Dices. Hac doctrina posita, vel tollitur praecipuum de dando Elemosyna, vel tollitur praecipuum de dando Mutuo; ergo, &c. Antecedens probatur, quia si radix harum obligationum est sublevatio indigentis, nunquam dives volet dare elemosynam ad ejusmodi sublevationem, sed Mutuum, ergo jam tollitur de medio praecipuum de dando elemosyna. Contra, si aliquis non valet dare Mutuum, sed semper absolute, & gratis donare, cum sic melius sublevetur indigens, jam tollit praecipuum de dando Mutuo. Adde, eaque posse inconveniens non tolerandum, nam Dives avarus semper diceret extremè non indigenti: *Frater, dabo tibi Mutuum, quo pacto jam sublevabo tuam indigentiam extremam, cui dicto Pauper acquiescere obligabitur, acceptando Mutuum pro tempore, quo perveniet ad pinguiorem fortunam, & sic non poterit absolute accipere quidpiam occulte, etiam in extrema necessitate, sed semper sub ratione Mutui.*

3. Respondeo. Nonnulli totum hunc discursum approbant, dicunt enim, tibi solum esse praecipuum de sublevanda inopis necessitate, quocumque tandem modo subleves, sive donando, sive mutuando; sed non satisfaciunt. Dico, ergo, non tolli praecipuum de dando elemosyna, quia, quando pauper est indigens extremè cum nulla spe proxima aliquid habendi, tu non potes eligere Mutuum, sed obligaris absolute donare; & pauper ille accipere, etiam occulte, potest absolute, etiam te nolente, quia in extrema necessitate omnia sunt communia, ut *a* alibi diximus. Nec tollitur praecipuum mutuandi, nam in casu, quo pauper extremè indigens spem proximam habet aliquid possidendi (praeterquam spem non erit propriè, & verè in extrema necessitate.) Tu certe potes non dare Mutuum, sed potes eligere donare elemosynam. Verum, si tunc id velis, commutabis in melius praecipuum mutuandi, non verè

c Castrop. T. 1. ff. 6. de Carit. d. 2. §. 2. n. 1.

d Lib. 3. in Decal. Tr. 2. c. 6. §. 1.

verò omninò tolles (melius enim est donare, quam mutare) quæ profectò commutatio inconueniens nullum avertit, nam propterea num. 1. dixi esse præceptum aliquo tandem modo mutuandi, id est, saltem æquivalenter per mutuum inclusum in ipsa donatione. Ad id, quod additur jam patet ex dictis.

4. Ajo Secundo, Principes posse penurix tempore divites cogere ad mutuandum, v.g. ad mutuandum hyeme frumentum populo, reddituro æstate. Ratio est, quia divites possunt cogi tempore necessitatis ad dandam indigentibus elemosynam, ergo multò magis cogi possunt ad Mutuum subministrandum.

Adde, posse quempiam in aliquibus casibus cogi ad vendendum, vel locandum ob commune bonum, ut ex omnium sententia docet Covarr. Balthique. Ergo multò magis ad mutuandum.

CAPUT II.

De Usura, quoad eius Naturam.

§. I.

Quid sit, & quoruplex Usura?

1. **C**onnexa maximè est Usura cum Mutuo: ea enim tota fundatur in Mutuo, & sic definitur. *Est lucrum, quæsitum ex Mutuo vi Mutui.* Nota autem illud (vi Mutui) in quo consistit essentia Usuræ, ut modo notavimus capite primo, paragrapho primo numero quinto.

2. Alia autem est Mentalis, quæ, sola intentione habendi lucrum ex vi Mutui, committitur. Alia Realis, quæ re ipsa committitur, id est, accepto, re ipsa lucro.

3. Alia expressa, quæ scilicet per expressum pactum habendo lucrum fit: Alia, Tacita, quæ, per tacitum.

4. Alia Palliata, cum scilicet committitur sub Pallio alterius contractus v. g. Venditionis, Locationis, Dilationis, quam Creditor concedit suo debitori, &c. Alia Clara, cum scilicet sine ullo involucro manifestè lucrum quis petit ex vi Mutui. Palliatam vocamus communiter Usuram virtuales, Claram verò appellamus Usuram formalem.

5. Nonnulli addunt aliam divisionem, in Usuram lucratoriam, quæ est jam dicta, in qua scilicet lucrum intenditur, vel exigitur; In Punitoriam, per quam scilicet dans Mutuum obligat Mutuatarium, ut, si non reddat Mutuum tempore præfixo, incidat in pœnam solvendi aliquid Mutuanti; In Restauratoriam, seu Compensatoriam, per quam Mutuans aliquid exigit, ut restauret, seu sibi compenset lucrum, quod ipsi cessavit, vel damnum, quod ipsi emerit, ratione dati Mutui. Cum autem nos, (ut etiam faciunt Doctores passim) de Usura loquimur, loquimur de Lucratoria; Nam Punitoria, & Restauratoria verè Usuræ non sunt, ut ex dictis patebit.

§. II.

An, & quo Jure Usura prohibita sit?

1. **I**us Civile, quod concedit, sive (ut alii melius sentiunt,) quod permittit simplicem Usuram, de qua re lege Doctores, ad Bartol. correctum est à lege Canonica in toto titulo de Usuris, & in Clementina prima eodem, & ma Trinit. alibi juxta multa Sacræ Scripturæ loca, præsertim illud Luca 6. Mutuum date, nihil inde sperantes. Usura tamen Usurarum, seu, ut vocatur à Græcis apud Lessium locò citat. Anacostimus, (id est, quando lucrum adjicitur totum, undè lucrum habitum ex Usura pariat aliud lucrum) est etiam in Jure Civili prohibita.

2. Verum enim vero, estne de fide Usuram esse illicitam? Rursus estne de fide, illam non nullo solum Jure positivo, sed etiam Jure naturæ illicitam esse?

Respondeo. Omnes conveniunt, de fide credendum, Usuram esse illicitam, idque propter loca evidentià, in quibus id definitur, in prædictis Sacris Textibus. Esse autem illicitam Jure naturæ, tamen si Bannes putet, etiam de fide esse, Salas tamen cum aliis negant; solum enim hi putant, eum, qui contrarium nunc diceret, fore non quidem Hæreticum, sed Temerarium, Etro-neum, periculosum; A quibus tamen Censuris voluissent, ut etiam hi abstinerent; cum Theologi valdè laborent, (ut videre est apud Delugo, qui prædictos citat) in inveniendâ ratione, quæ id efficaciter probet.